

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

No. 38.

Luni, 22. Septembrie

1847.

Вокабуларѣ де ворве стрейне дн лим-
ба ромънъ.

(Drmare.)

A.

Адъстаре, слав. Ащептаре.

Адънк, възг. Профънд.

Акарет, търч. Пропріетате §. акаретърі, а-
вері, възрі.

Алаіѣ търч. Помпъ, кортеціѣ пентрѣ со-
лемнігъді прінциаре, §. конвоіѣ ла петре-
череа челор торці.

Алішверіш, търч. Дебіт, дар' авере §. ре-
лаціе.

Аманет, търч. Сігърїтате. §. іпотекъ ла
лѣкрърі немішкътоаре. §. гаціѣ ла лѣ-
крърі мішкътоаре. §. Deposīt ла челе
жъдекъторецї. §. остаціѣ саѣ остїнаціѣ
кънд се ласъ тн от дрепт сігърїтате.

Амбар, търч. Гръларїѣ, фънарїѣ, орзарїѣ,
дъпъ матерїа че копрінде васл.

Апъръреа слав. Дн тогд'авна, дн перпетъѣ,
дн етернїтате.

Ареціѣ, търч. Аджѣдікат, адїкъ с'а дат а-
тът, с'а прецѣйт, с'а жѣдікат атът, шї
се стрїгъ ареціѣ! аджѣдікат!

Арпїк саѣ харпїк, слав. Бърват: фемее
харпїкъ, фемее върватъ, лѣкрътоаре. §.
Актив.

Артан, търч. коапсъ.

Атірдісіре, търч. Аджѣдікаре, аджѣдікаціе.

B.

Базаконїе слав. Днсемнеазъ пелецісіре,
фъръ де леце, крїмъ, кѣ тотъл алта де
че днсемнеазъ дн гъреле челор че о
маї зік.

Бакшіш, търч. де възт, де тълъ възп.

Басма, търч. де нас де тѣчі, пѣсарїѣ, тѣ-
чініѣ, ліптеѣ. §. — Де дерс, сѣдарїѣ. §.
— Де гѣт, строфіѣ. Есте дн тс шї ба-
тістъ пентрѣ челе алве.

Баш, търч. аціѣ.

Безї, слав. афаръ де, фъръ.

Безпъ, слав. фъръ-фънд, авїс.

Белеа, търч. асѣпрїре.

Белчіѣг, търч.

Бетеаг, възг. де о пѣтере кѣ волнав слав.

Ної зічет волнав шї дїрколо де Кар-
паді бетеаг. Ка съ пѣ зічет възл зва
шї алтъл алта, саѣ възл съ днцелеагъ
алта де чеаа че днцелеаце алтъл, пѣтем
съ не дѣт тѣпа шї съ зічет тоці: іп-
фірт, інварїд, амалат, торвїд, торвос.

Бетегос, възг. маладів.

Бечїсіпїк, саѣ без-чісіпїкъ, (фъръ чїнсте)
деконорат, декопест; фїнд дасъ кѣ чеї
фъръ чїнсте сѣт шї мішеї, ворба безѣ

- чїснїск лвасе кѣ тотѣ алтѣ днсетнаре
днтре пої де чеѣа че днсетнѣазъ дн-
тре славі.
- Бечїснїчїе, слав. desconestate. §. micerie.
- Бїзїре, вуг. сѣмедїре, днкететаре.
- Бїна, тѣрч. edїfїgїѣ, bastiment.
- Бїчїѣ — de каї, флѣстрѣ. §. De decastrѣрї
ка чїзмѣ, фометете etc флацилѣ.
- Блажїн, слав. ферїчїт §. блѣнд.
- Блїд, вас.
- Боалѣ, слав. Дела греческѣл βολη dorїk
βολω, варварїсат вола, ромѣнїсат боалѣ,
лсвїре а рѣвлї, малатїе, морѣѣ.
- Бовотеазѣ, вог-вотеазѣ, баттезѣл, domпѣ-
лї, епїфанїе.
- Богат, слав. дела вог, лат. dives dela deus
divus; греч. Πλούτος ера вѣ зеѣ; ромѣ-
нѣще се поате зїче, авѣт, днвѣзїт, кѣ
аверї, аверос. §. богат дн ванї, вѣнос,
пекзпїос. §. — дн ванї шї дн kredit,
опзмент, препотент.
- Богѣдїе, слав. авѣдїе, dїvїdїe.
- Боїа, тѣрч. вѣпсѣа дела греч. βαφα, клѣ-
ре, тїпѣрѣ дела tingere, de vnde днтїп-
цере ромѣнск.
- Боїанцїре, тѣрч. тїнкѣрѣрїе.
- Боїанцїѣ, тїнкѣрїер.
- Бокчѣа, тѣрч. легѣтѣрѣ.
- Болїре, слав. а фї атталат, а devenї ат-
талат.
- Болнав, слав. атталат, іnfїrm, morbid,
morvos.
- Болован, петроїѣ.
- Бондов, скѣнд.
- Бостанѣ, тѣрч. пепїнет.
- Бостанцїѣ, тѣрч. пепенар.
- Ботез, слав. дела греч. βαπτїσμη. прїп вѣ-
таре е маї вїне зїс батїстѣ, сѣѣ бат-
тестѣ.
- Ботезаре, слав. баптїсаре сѣѣ батесаре.
- Ботезѣтор, слав. баптїстѣѣ.
- Брасѣѣ, слав. сѣлкѣ. есарѣтѣрѣ.
- Браслѣ, тѣрч. корпорацїе.
- Брїчїѣ, слав. рѣзѣторїѣ.
- Бродеалѣ, слав. днтѣмпїн, днтѣмпларе.
- Брѣтар, петд. пѣїнар.
- Брѣтѣрїе, пѣїпѣрїе.
- Брѣсдаре, сѣлкаре, араре, есараре.
- Бѣззнар, вуг. теаскѣ. Ачѣастѣ ворѣѣ сѣа
днтродѣс кѣ вестмїнтеле moderne. Вест-
мїнтеле romanїор фїнд тѣнїка, тога,
манта, п'авеаѣ вѣззнаре ка дѣлателе, ан-
терїїле, вестеле, фракѣрїле шї папталонї.
Кѣ вестмїнтеле векї сѣѣ кѣ але ро-
мѣнѣлї де царѣ аре омѣл сѣп, пѣнѣѣ,
теаскѣ. De ачѣѣа че зїчем пої вѣззнар
пе зпѣрїе, італянѣл зїче tesca. Теаскѣ
аре шї ромѣнѣл кѣнд е дн вестмїнтеле
лї, іар пѣ дн челе зпѣрѣщї, тѣрчѣщї,
хатѣтѣрѣщї шї Dѣmнезеѣ маї щїе кѣт.
Іар вїне кѣ ам зїс вѣззнар шї пѣцѣп.
- Бѣкоавнѣ, слав. Авечедар.
- Бѣгаре, (?) днтродѣчере, вѣрѣре: ла вѣ-
гат дн касѣ, ла днтродѣс.
- Бѣжѣнїре, слав. еміграре.
- Бѣжѣнїе, слав. еміграцїе.
- Бѣлан, слав. блонд.
- Бѣлѣнїре, слав. препѣнере.
- Бѣвѣїалѣ, слав. препѣс, дндїоїалѣ.
- Бѣвѣїтор, слав. препѣїтор.
- Бѣспї, слав. А спѣле фавѣле а дншїра ла
мїнчѣнї.
- Баснѣ, слав. Фавѣлѣ.
- Бѣлчїѣ, (?) *) свор.

(Ва зрїма.)

*) Бѣрѣрїї зїк butsu, кѣнд кѣлѣтореск кѣ чете-
ле ла врео ікѣнѣ сѣѣпѣтѣ, vnde апої се фачѣ
шї тѣрѣ. Ped. φ.

СПИЧЕ ІСТОРИЧЕ. *)

(Брмаре.)

Дитр'ачест timp сосеце скрісоре дела зогрї ла врашовенї, ка съ дикізъ тоте дрэвріле шї съ таїе тоате пѣдзреле де кьтре Молдавіа шї Ротъніа, ка съ нѣ пѣте венї ѓсте ажътъторе лѣї Міхаїѣ, еї дитр'ачеа дела Тврда шїаѣ тішкат кастреле кьтре Дїора о четъдвіе пе кареа о едіфікасе одініоръ Галзіе. — Дн 18. Септ. де дімілеадъ се пѣсе тѣла пе зп Расіе, каре венісе дїп Ротъніа; ачела дитреват фїнд аѣ тѣртзрісіт, кѣткъ аша ар фі хотѣржт, ка съ маї еасе де аколо треї армате копрінзетоаре де осташіі чеї маї алешї дн пѣтър де 29,000; днаїптеа ачестора съ теаргъ о алтъ ѓсте каре съ депраде тѣтъ Бѣрса шї съ о німічіаскъ прїп фок шї прїп сабіе. Деспре каре зісе с'аѣ копвінс де лок врашовенїї прїп фапте; кѣчі пе ла аміази ардеа Прежтерѣл, Херманѣл, Бодѣл, Ст. Петрѣ, Хелтіѣл, Нобл, Фелдіора, Ротѣвѣл шї Мьгіерѣшѣл. Дѣпъ че се трасеръ апрїнзеторїї ла респѣндере, деллараръ, кѣ еї ар фі днделес, кѣткъ вої ам фі оторжт фемеїелор, дїп каре пѣлъ дн шесе свте се афла ла пої шї леам фі прѣдат де авере. Іар дѣпъ че се копвінсеръ дїп контръ, дичепзрѣ а се лініді. — Брашовенїї свнт сеаръ се апѣкаръ шї а дѣваръ тоате фемеїе ротѣне стрейне че се афла дитпрѣдіете прїп Брашов шї ле дикісеръ дн каса сватѣлѣї, ка де кѣтва

с'ар дичерка а фаче чеѣа рѣѣ четъдії, съ лі се опѣпъ фемеїе, ка доар пентрѣ ачеле съ аїѣ тілѣ шї кѣ четатеа.

Дн 19. Септ. се апроніе де четате шї апрїнд дитр'о свѣзрїе треї касе. Дитр'ачеа аї поцурїї спре а'шї ісѣвнді асѣпра ротѣнілор пѣѣлєск дн контра лор шї нѣ пѣмаї кѣї респїнг ка съ нѣ маї факъ врео стрїкѣчізне четъдії, чї дї алѣогъ аша, дикѣт фѣсеръ сіліці а ешї дїп тѣтъ Бѣрса. — Дн 20. Септ. Петрашкѣ прїпчїпеле Ротъніеї, фїѣл лѣї Міхаїѣ іарѣшї се сілєще атѣт прїп аменїоцѣрї кѣт шї прїп прѣмісізіні а дндѣплека пе врашовенї ка съ тілітезе дн пѣрділе лѣї Міхаїѣ, ачєаста о фѣкѣ ел прїп скрісоре трїмісѣ ла жѣделе дїп Брашов. Дитр'ачеа дн цара Бѣрсеї іатъ кѣ пѣѣлєск вої хоці прїп Сєкзіме шї тѣте ле прѣфак дн пѣлѣере шї чєпѣнѣ, апрїнд сателе деарждѣл, дн кѣт сеара арде шї Кодлеа. Дн 21. Септ. кѣнд пе афлам пої дн одїхпѣ, іатъ кѣ пе віне фаїтѣ ѣѣѣ, кѣткъ пе Міхаїѣ л'ар фі ѣтѣт зогрїї шї л'ар фі лѣат дн фѣгъ пѣлъ кьтре Фьгѣраш. Дн 23. Міхаїѣ дитрѣ дн цара Бѣрсеї шїшї ашеазъ кастреле ла Кодлеа, де ѣнде ера театѣ, кѣ ва пѣѣлї шї дн Брашов. Дн сѣ де аколо дн зрѣтътореа рѣпте, адекъ 24. Септ. се рѣдікѣ кѣ граѣа, дикѣт німе нѣ діе дикѣтро апѣкѣ кѣ дитреатѣ са арматѣ. *)

*) Пентрѣ знії карїї нѣ авзрѣ пѣлѣчере а чїті ачєсте спїче дела дичепѣт днсемпѣт, кѣ тѣте свнт скѣсе кѣрат дѣпъ Chronicon Fuchsisio-Lupino-Oltardianum. Coronae, 1847.

Ped. Ф.

*) Че маїт сеатѣлѣ тѣте ачєсте лѣпте, оторзрї, апрїндерї, копплотѣрї, трѣдѣрї — кѣ тѣте кѣте чїтім деспре нешїї дн рѣсѣѣл релєціос де 30 ані, кѣ ачєа осєвіре пѣмаї, кѣ Валленштаїн шї маї ѣдѣтос Тїлії дитрек кѣ тіранїсѣл денарте пе тоді чєїландї чєпералї шї тіранї аї ачєлѣї ѣєак тѣрѣат. дн каре се пѣреа кѣ поноарѣле шїаѣ перѣдат мїнціае.

Трад.

X

(Деспре ачестеа D. Фѣксіе аѣ скрїе не скѣрт аша:)

Дн лѣпа лѣі Септемврие Трансилванїа днтреагъ, зрѣндѣсе де преа тірана, преа трѣфаша шї преа десѣрѣната домпїре а ромѣніор се траѣе дела Міхаїѣ шї прїн арте се ашеазъ дн лїбертате, днвїнгѣнд шї алвїгѣнд пе Міхаїѣ, ла каре скоп тѣлт аѣ ажѣтат кѣлѣредїї цертанї, сѣнт команда лѣі Георгїе Баста, карїї де шї аѣ фост трї-міші де днтѣратѣл пентрѣ апѣрареа лѣі Міхаїѣ, тотѣшї повїлітатеа їаѣ атрас дн партеа са, дѣндѣле кредїндъ шї фѣгъ-дѣїндъ кѣ се вор редѣторѣ ла аскѣлта-реа шї сѣзнереа днтѣратѣлї, каре кредїндъ днсъ дн скѣрт тімп аѣ кѣлкат'о, днклїнѣнд де ноѣ кѣтрѣ Сїдїстѣнд Баторї.

Де ачї Міхаїѣ се дѣсе дн Ромѣніа, дїн каре тотѣшї дн скѣрт дн скѣсерѣ полонї, ашезѣнд дн локѣл лѣі пе Сїмїон, фрателе Іеремїеї, домпїторїѣл дїн Молда-віа, каре дн апѣл зрѣтѣторїѣ аѣ фост скос прїн воїерїї карїї аѣ револтат дн контрѣї. Де днтпрезѣнъ кѣ Трансилванїа пердѣ ел Ромѣніа шї Молдавіа, пе кареа їаѣ ре-лѣзат'о Іеремїа, прїн зрѣтаре кѣвтѣнд челе стрѣїне, пердѣ пе але сале шчл. Дн апѣл ачеста с'аѣ вѣзѣт треї сорї шї армате арзѣнде дн аер.*)

Дн 26. Септ. се їві о лѣптѣ днтре осташі лѣі Міхаїѣ шї днтре аї поцрїї;

*) Мізнії де ачестеа сѣнеретїїѣсе вїн фѣрте дес дн ачест кронїкон, днкѣт орї чїне се нѣте конвїнѣе, кѣ пе ачеле тімїзрї нѣзѣмаї ацїї, чї шї чеї маї літерацїї сасї дїн Тран-силванїа кредѣа фѣрте таре дн флѣанзрї де сѣнеретїїї рѣдїїте, де шї зїк, кѣ еї аѣ адѣс кѣлтѣра дн натрїе.

Trad.

днтре аї лѣі се прїнсерѣ тѣлді шї се а-дѣсерѣ дн ораш вїї, карїї дѣпѣ скѣртѣ черчетаре се даѣ морцїї. Ачещїа тѣртѣ-рїсїа кѣ тодї, кѣ Міхаїѣ ар авеа о оасте фѣрте таре, днсъ слѣвїтѣ шї пѣхарнїѣт маї тѣлт пентрѣ лѣптѣ шї кѣ тѣлді дїн-тре осташі лѣі ар тѣрї де фѣте. Пе ла амїазї Іоан Хершел зн четѣдеан дела Брашов есе кѣ кѣдїва сервїторї де аї сѣї ка сѣ провѣче пе кѣдїва дїн кастреде лѣі Міхаїѣ ла лѣптѣ. Дар песте ащептаре дї ес днпїнте дої кѣпїтанї сѣрѣ кѣ 50 де осташі; фїндкѣ ачещїа авеаѣ кѣноцїїндъ кѣ Хершел, дн кїамѣ ла о конворѣїре прїетїїаскѣ. Сѣрѣї се рѣгѣ ка сѣ лї се деа дндѣрѣт фетеїле, апромітѣнд кѣ пѣ пѣмаї пѣ вор фаче Брашовѣлї нїчї зн рѣѣ, чї днкѣ вор днтпедѣка шї пе ачеїа, карїї ар вої а днтрепрїнде зн че асемеѣеа. А доа чер, ка вѣрашвенїї сѣї конвїнгѣ, кѣт-кѣ еї пѣ с'аѣ трас орѣвѣе дела Міхаїѣ, чї кѣ щїреа шї воїа днтѣратѣлї Рѣдолѣ; кѣчї атѣчї шї еї вор пѣрѣсї пе Міхаїѣ, кѣ атѣт маї вѣртос кѣ шї пѣлѣ акѣм еї п'аѣ мїлітат кѣ ванїї лѣі Міхаїѣ, чї кѣ аї лѣі Рѣдолѣ. Пе лѣпгѣ ачѣаста днтѣрїрѣ шї ачѣеа, кѣ Міхаїѣ арѣ дн кѣцет а се днтпротївї Чесарѣлї дндатѣ че ва афла кѣ челе че с'аѣ фѣкѣт, с'аѣ днтѣмплат кѣ щїреа шї воїа лѣі, пентрѣ каре скоп аѣ шї трїміс сол пе зн Іоан Селешї, ла прїмарїѣл кѣпїтан ал цертанїлор Георгїе Баста. А треїа черѣрѣ шї провїант. — Ла чѣа дїнтѣї аї поцрїї респѣнсерѣ, кѣ фетеїле ар фї дн лок вѣл, шї кѣ вѣкѣрос ле вор да афарѣ, пѣмаї сѣ плініаскѣ еї коадїїїле че лї се чер; ла адѣа, кѣ сѣпт дн старе аї конвїнѣе; їар ла а треїа ле респѣнсерѣ кѣ пѣ вор. (Де ачї, дїн 26.

Септ. пълъ дн 3. Окт. маї тълте амърънте интересанте везиле дн ориџинал, ф. 165—167.)

Дн 3. Окт. сосі ла аї пощрїи щїреа, къ Сїџїсмънд Баторї вїне дїн Полонїа къ о о́сте ф́орте п̀стеро́сь де т̀рчї, т̀тарї шї полонї, къ каре воїеде а́шї рекъщїга Трансїлванїа. Ачеаста доделегънд'о цертманїи шї вогърїи карїи акъм ера пе ла Шъркаїа къ о́стеа шї венїа ка съ ватъ пе Міхаїѳ каре'шї ашезасе кастреле ла Бод шї ла Прежмер, деодатъ се стръмътъ шї трїмїт солї ла Міхаїѳ пе Стефан Текелї шї пе алџїи дїн фрѳзташїи църїи, съ'л роаце ка вїтънд де тоате челе трекуте, съ се вїпїаскъ къ еї шї съ порпїаскъ тоџї дїн презвнъ дн контра т̀рчїлор пе карїи адъсесе Сїџїсмънд. Міхаїѳ се д̀твоїеде шї ле апроміте ажвторїѳл съѳ, къ атът маї вѳртос, къ ел шї пълъ акъм аѳ п̀зїт съѳнт жъръмънгъл чел ф̀къръ къ тоџїи лѳї Рѳдолф, ка дн интересъл крешїпътъџїи съ се лъпте пентрѳ Чесарѳл дн контра т̀рчїлор. Солдаџїи вогърїлор д̀псѳ п'аѳ врѳт а прїїмі ачеастъ д̀твоїре, пълъ кънд Міхаїѳ пѳ ва трїмїте дрепт остаж (obses) дн тълпа лор пе соџїа са шї пе фїѳл съѳ. Еѳ дїн парте'мі, зїче кронїстѳл Фѳхсїѳс, ам сврїс ла капеланѳл лѳї Георгїе Баста (попъ ла попъ), кѳмкъ д̀твоїреа ачеаста ва фї п̀рѳреа къ перїкол пентрѳ пої карїи сълтем вечїнїи лѳї Міхаїѳ; къчї ел възлѳдѳсе дн лок сїгѳр, пѳ ва д̀пчета а пе т̀рѳвѳра шї амѳрѳ, шїкъ ар фї къ тълт маї вїне, ка Міхаїѳ съ се щѳаргъ дїн фаџа п̀мънтѳлѳї. Капеланѳл д̀мі респѳнсе, къ ва ворѳї къ ценералѳл Баста. (Ачї тратадїїле немешїлор вогърї къ Сїџїсмънд аџїгът́орѳ де тълте, р̀тмасерѳ петрадѳсе).

Д̀тп̀р'ачеѳа вогърїи темъндѳсе de имкѳрсіа лѳї Міхаїѳ, д̀ї д̀пкїд т́оте дрѳмѳрїле шї'шї ашеазъ кастреле ла локъл пе внде Міхаїѳ д̀трасе дн Ромънїа. — Міхаїѳ пѳ д̀пъ тълте зїле шї трїмїсе дрепт остаж ла Брашов пе фѳмееа шї пе фїѳл съѳ, амѳсѳрат д̀твоїреї ф̀кѳте де кътре амвеле п̀рѳдї. Дар вогърїи пѳ се д̀пѳрѳ де тратат, чї се д̀п̀т́орсерѳ шї се арѳкарѳ де поѳ дн враџеле лѳї Сїџїсмънд, пепѳтънд сѳѳерї ка неамѳѳл съ домпїаскъ песте вогърї. Ачеаста мїросїндѳо немѳдїи, фак семпе де порпїре, прїчїпвїнд къ пѳ лї с'ар п̀лѳтї лефїле. Дн 20. Окт. полонїи лѳї Сїџїсмънд се вѳтѳрѳ асѳпра лѳї Міхаїл тоатъ зїоа шї д̀пвїсерѳ, скѳпънд Міхаїл къ п̀дїнї. Дн ачеѳаш зї д̀ї в̀рмеазъ доампа соџїа лѳї, маџїарїи д̀псѳ о попрїрѳ доаз зїле дн кастреле лор, де внде апої о трїмїт дн Брашов; аколо ѳа о н́опте петрекѳ д̀тп̀р'ѳн лок ф́орте прост, їар дн н́оптеа в̀рмът́орѳ аѳ порпїт съ'шї кѳвте пе фїѳл съѳ, пе каре де тълт дн сокотїа а фїѳчїс. Кѳмкъ п'аѳ фост прїїмїдї къ нїчї вн фелїѳ де реверїндъ шї оп́оре нїчї п̀тѳма, нїчї фїѳл, кѳвса аѳ фост Петрѳ Армеанѳл, каре фѳсесе одатъ секретарїѳл лѳї Міхаїѳ; ачеста се зїче, къ ар фї дескоперїт ла аї пощрїи тот планѳл лѳї Міхаїѳ чел тїр̀пнеск, каре д̀пдемпнат де воїерїи ромънїи д̀етермінасе ка дн н́оптеа д̀п̀т́орчерїи сале дїн Молдавїа ла Брашов съ прїндъ шї съ таїе пе тоџї фрѳзташїи четъдїи, їар аверїле лор съ ле копрїндъ пентрѳ сїне шї четатеа съ о деа ла къдїва воїерї де аї съї дн стъп̀дїре, шї къ дела ачест план ѳзмаї ел, адеѳл Петрѳ Армеанѳл л'ар фї регїѳвѳт. *) Де

*) Че зїнор крѳзъмънт ла вн сїгѳр армеан мїнїѳос. Крїтїка е дат́орѳ а черне фоарте вїне асемееа датрї. Трад.

ачеа дар брашовеніи пѣи сокотирь вредничи де ници о реверинцъ ши ници къи лъсарь съ днтрѣ дн четате. Днтр'ачеа трансилваніи се днтвоіеск днтрѣ сіне, ка съ фьгъріаскъ не ходѣл де Міхаіѣ дн тогъ цара, ши не каре маі пайте'л пѣміа Baida Міхаіѣ, акѣм дн батжокърѣ дн пѣмірѣ Baida Мълаіѣ.

Дн 2. Ноетвр. се адѣнъ трансилваніи ла діетъ, дн кареа днтрѣ алтеле апроварь ши зрѣтоареле: Фіиндкъ фърчиферѣл де варвар (Міхаіѣ) аѣ днкрѣс дн патріа поастрь ши аѣ копрінсо не пѣтеле днпъратълѣи, пѣнъ акѣм ш'аѣ днплинит крѣдінца не каре аѣ жѣрат, къчи пѣ с'аѣ пѣміт домн ал Трансилваніеі, чи пѣмаі локодіиторіѣ, ка зѣвл че къ ваніи лѣи Рѣдолф аѣ днтрѣдінѣт оастѣа са. Дар ачеастъ крѣдінцъ аѣ кълка'о атѣнчи, кънд аѣ прѣдат тоатъ цара къ фок ши къ савіе, днтрѣпрінзѣнд неазіте тірѣнїи ши стоарчері де вані, днкът акѣм вїедїи цѣрапї пѣ маі аѣ дн че съ трѣіаскъ. Не лъогъ ачеаста аѣ воіт съ стірпїаскъ тоатъ повїлімеа, оторънд не мѣлді дн фрѣташи, ши негрешїт къ маі гързіѣ ера съ отоаре не тоді загъріи ши сасїи, де кътва пѣ скѣпа прїн фьгъ. Аша дар дн зрѣтареа ачестора загъріи пѣрѣсїнд не Міхаіѣ аѣ днченѣт а се сѣтѣи днтрѣ сіне, ка къ пѣтерї зпїте ши къ ажѣторїѣл лѣи Рѣдолф съ'л алѣнде дн Трансилваніа несте хотарь, лѣкрѣ каре се ши днтъмплѣ, къчи дн гонїрѣ пѣнъ ла Бърсѣ, оторъндѣи о парте маре дн остѣа лѣи, ши дн цара Бърсеі пѣмаі сѣпт ачеа кондіге дн лъсарь съ треакъ дн Ромѣніа, ка дѣдатъ съ трїмітѣ не фетееа ши не фїѣл сѣѣ де остаж. Дѣчи некънд се сокотїа ел аколо дн лок сігър, іатъ къ вїн полонїи ши'а скот ши де аколо шчл. шчл.

Трансилваніа днтр'ачеа еї о пѣстрѣазъ пентрѣ Рѣдолф, ла каре дн 4. Ноетврїе ши трїміт солї, карїи аѣ днсърчїпаре, ка днпѣи сѣи мѣлѣвїіаскъ пентрѣ ажѣторїѣл че л'аѣ дат дн контра лѣи Міхаіѣ, а доа дн роагъ, ка съ трїмітѣ не чїне ва вої де гъвернатор, не Максиміліан саѣ не алтѣл орї каре, днсъ къ ачеа легътѣрѣ, ка ачела съ пѣ днтрѣпрїнзѣ ници зп фелїѣ де скїмваре дн прївїнца констїтѣдїеі, чи тогѣ съ рѣтѣе тот дн старѣа де маі пайте шчл. (Ачи зрѣеазъ дескрїереа легътѣтѣреї трансилванїлор днтрѣ пѣмді, тѣрчи, полонїи ши фьдѣрїа лор).

Днтр'ачеа Міхаіѣ апѣкънд ла лок сігър, мїжлочи къ скрїсорї трїмісе прїн солї ла Рѣдолф, фїиндкъ дн персѣнъ пѣи фѣ ертат а мерѣе ла ел, де'ши рекъдїгѣ пѣ пѣмаі градіа, чи ши атѣта, ка къ ажѣторїѣл днпѣратълѣи ши а остѣі цѣрмане, съ се рѣашѣзе дн прїнчїпатѣл сѣѣ, алъогънд не Сїмеон. Оаменїи пощрїи днкъ прїїмірѣ порѣнкъ, ка сѣї деа пѣлѣв ши пѣлѣре де пѣшкъ, каре і се трїмісе дн маре кътїме не ла Сївїѣ. Ачеастъ градіе пентрѣ ачеа о къдїгѣ, къчи днпѣратѣл спѣра. къткъ не Міхаіѣ дн ва пѣтѣа опѣне тѣрчїлор, карїи акѣм ши днтрѣсерѣ ши прѣдасѣрѣ Стїрїа ши Карїнтїа, аменїндѣнд Вїенїи. Дн скѣрт дѣнъ ачеа Міхаіѣ мерсе дн персѣнъ ла днпѣратѣл Рѣдолф каре се афла ла Прага, внде фѣ прїїміт къ мѣлтѣ оноаре ши дела каре лѣѣ пленївїнцѣ а конскрїе остѣ къ ванї днпѣрѣтѣщїи, де внде ва вої ши къ ачеа а се рѣашѣза дн Ромѣніа, акѣвзѣндѣши дорїнда че аѣеа де а маі копрінде одатъ Трансилваніа. Ачестѣа се азїа деспрѣ Міхаіѣ, іар деспрѣ солїи пощрїи нїмік, прїн каре венїрѣм дн

препъс, къ дѣлѣнїемъ ар фї къ дѣлїемъ нїе кѣтрѣ пої. Маї тѣрзиѣ прїимїемъ шїре сїгѣрѣ: 1) къ Мїхаїѣ фѣ прїимїемъ ла Рѣдолфъ къ тоатѣ оноареа, 2) къ Мїхаїѣ ар авеа дѣ Трансїлванїа апѣрѣторї, карїи къ ел аѣ конспїратъ съ пѣардѣмъ не повїлі шї не сасї. — Тотъ де ачї възѣрѣ статѣрїле, къ дела Рѣдолфъ п'аѣ де а ащепта нїчї вѣ вїне.

Дѣ 29. Маїѣ вѣвл дїн солїи че трїмїсесе Трансїлванїа ла Рѣдолфъ скѣпѣнд де аколо, прїи Полонїа аѣ спѣс тотъ лѣкрѣл аша: Ла дѣчепѣт ам фост прїимїдї шї тратадї де кѣтре Рѣдолфъ къ тоатѣ оноареа, кѣчї нїмїк дї пѣтеа кѣдеа дѣпѣратѣлѣ маї вїне, декѣт авзїнд къ Трансїлванїа їар і се дѣкїнѣ лѣї, шї къ чере де гѣвернаторъ не прїнчїпеле Максимїліан, дѣ кѣт прїи ачѣастѣ шїре Мїхаїѣ ажѣнсесе ла атѣта вѣрѣ, кѣт пѣї фѣ ертат нїчї а да фадѣ къ Рѣдолфъ, чї фѣ трїмїсѣ фѣрѣ нїчї о онѣре дїн сѣс де Прага. Дар дѣпѣ че авзї дѣпѣратѣл, къ трансїлванїи де поѣ с'аѣ трас дѣ пѣрѣдїле лѣї Сїдїсмѣнд, шї къ ачѣста не пѣмаї ар фї сосїт аколо, чї дѣкъ ар фї конпрїнс шї кѣрма, тоате с'аѣ тѣрѣвѣрат, не пої солїи не арѣнкѣ дѣ прїнсоаре шї не тодї ардѣленїи че се афла аколо: Man schelt mit Schelmen und Verräthern, къ оаменї де нїмїка шї трѣдѣторї нїме не лѣкрѣ оменѣще, — зїче ачї кропїстѣл, — шчл.

Прїимїнд дар трансїлванїи шїре сїгѣрѣ дѣспра кїпѣл къ каре фѣ тратат Мїхаїѣ ла Рѣдолфъ, шї къ ел дѣ Трансїлванїа ар авеа оаменїи сѣї, шї възѣнд, къ дела Рѣдолфъ не есте де а ащепта нїчї вѣ вїне, аѣ хотѣрѣжт дѣтѣї сѣшї алаагѣ прїнчїпе, апої сѣ черчѣтезе дѣпѣ клїендїи лѣї Мїхаїѣ. Пѣнтрѣ прїнчїпе с'аѣ пропѣс дої: Чїакї шї

Сїдїсмѣнд Баторї, дїнтре карїи ачѣст дїн вѣртѣ се шї алаесе къ тѣлѣмеа вѣтѣрїлор; ел дѣсѣ се афла прїнс дѣтрѣвѣ тѣрп дѣ Полонїа, де вѣнде авїа дѣ 27. Мартїе пѣтѣ ажѣоце ла Клѣж. Дѣпѣ ачѣаста се апѣкарѣ шї прїнсерѣ не ачѣїа, дѣспре карїи авеа препѣс къ ар дїнеа къ Мїхаїѣ шїї арѣнкарѣ дѣ прїнсоаре. Ачѣщїа ера: Гаспар Корнїш, Понградъ Сенеї, Петрѣ Гедї, Стефан Бодонї шї Петрѣ Хѣсарїѣл. Дѣспре ачѣщїа се адеверї дѣ кїпѣл чел маї лѣтѣрїт, къ не пѣмаї ар фї мїжлѣчїт, ка Мїхаїѣ сѣ вїпѣ дѣ Трансїлванїа шї сѣ прѣдезе тоате, чї ар фї авѣт шї плап, ка сѣ шѣаргѣ не Чакї шї не чеа маї таре парте дїн повїлітате шї не сасї, ка аша сѣ поатѣ авеа дѣра пѣчївїтѣ. — Тотъ дѣ ачеле зїле сосеск шї скрїсорї дела Мїхаїѣ кѣтре Корнїш трїмїсѣ дїн Дѣрманїа, дѣ каре спѣне дѣспре оноареа чеа деосевїтѣ къ кареа фѣ прїимїемъ де кѣтре Рѣдолфъ шї статѣл сѣѣ чел маї фѣрїчїт дѣ каре се афлѣ, шї къ пѣсте пѣдїне зїле се ва афла дѣ Трансїлванїа, авѣкѣндѣї амїоате къ сѣ се дїпѣ де челе апромїсе шї сѣ пѣпѣ ла кале къ тѣлтѣ сїлїндѣ тоате ачелеа че і се вор вѣдеа къ кале пѣнтрѣ а лѣї дѣтїмпїнаре шї пѣнтрѣ їнкѣрсїа че ва фаче дѣ Трансїлванїа, дѣнтре каре не пофѣїа пѣмаї ка сѣ стеа къ оастеа гата, чї сѣ кѣрѣде шї тоате пѣдѣчеле, адекѣ сѣ трїмїтѣ дѣ чеа-лалтѣ лѣме не повїлі шї не маїстратѣрїле сасїлор, лѣкрѣ каре с'ар фї шї дѣтѣмплат пѣсте пѣдїне зїле, де кѣтва ачеле хѣртїи не се прїндеа; дїн прїчїна ачѣаста тодї ачѣї трѣдѣторї с'аѣ пѣс ла прїнсоаре, пѣпѣ кѣад ва венї Сїдїсмѣнд. Дѣнтре чѣї прїошї ера шї кѣпїтанїи чѣї маї де фѣрѣте аї лѣї Мїхаїѣ, карїи се трѣсесерѣ одатѣ дела Мїхаїѣ сѣѣ

кѣ дншелъчивне саѣ кѣ воіе хотържѣтъ,
днсъ маі тързіѣ іарѣші фѣсерѣ прііміді
ші тратаді ліверал де кѣтре ачеді трѣдѣ-
торі, дотре каріі се афла Бабаѣ Воікѣ,
Іоан Зелешті, арташѣл Сава ші зп преот
ромѣнск. Ачедіі фіінд лѣаді ла черче-
таре, се афлѣ кѣ ар фі днделеші кѣ трѣ-
дѣторіі, де ачееа се ші трасерѣ ла тортѣра
чеа маі тірѣноасѣ; аѣте лѣі Зелешті і се
фрѣсерѣ мѣніле ші флѣеріле, дѣпѣ ачееа
се арѣкѣ дн о пріпсоаре дотѣнекоасѣ, де
знде дн скѣрт се скоасе ші се арѣкѣ де
віѣ дн окпѣ. Іар пе Арташѣл, дѣпѣ неѣе
тортѣрі маі зшоаре, дн ашезарѣ дотрѣ
гроапѣ, дн каре нічі пѣтеа зѣчеа кѣлкат,
нічі ста комод. Пе Бабаѣ дн трасерѣ дн
фрїгаре ші дн фрїсерѣ пѣпѣ ла тоарте,
асемenea ші пе преотѣл. (Вор зрма.)

ЧЕРЕПЕ (Ceres) DIN ANՃԱ 1847.

Мзѣ'мі Краснаіанѣ! ші Naiade zine!
Карі въ 'нтречеді тоате 'н кѣптече ші вере,
Ші въ фачеді скалде метѣрелор divine,
Днтра'а Краснеі знде, кѣм в'аді днделес?

Аѣ доар' дезертарѣді марпїнеа де дарѣ,
Рѣл че шерѣеде 'н аие лімпезїі
Прїп лѣнчї кѣ верѣадѣ 'н воі съ десѣтгарѣ
Красна, Nanda, сатѣл, сѣлѣле верзіі.

Доар' пе омїчїдѣл рѣѣ дн нѣрѣсірѣді?
Днделей спѣрѣате маі мѣлт нѣ въ плак?
Штїді че е зрїга? пентрѣ че фѣпїрѣді?
Сакрїфїче мѣлте соарѣе ші зп лак.

Іа рѣгареатї сакрѣ ревенїді де фадѣ,
Ренѣшїді сѣрїне! доар' в'аді спѣшѣнтат
Вїтрега де соартѣ че е ла пїадѣ,
Прецѣла де фрѣменте че ла фост зркат?

Ва кѣрїне о жале де чершїторїме,
Че дн знгѣрїе днтрѣ тоді, рѣшпечї,
Нѣрѣсїндѣнї ватра, маре о мѣлдіме,
Кнерѣді де фоаме вїп ка ліліечї.

Голї саѣ пѣта 'н трепѣе, кѣ копїі дн спате,
Палїдѣ кѣ фадѣ ші окї кѣфѣндаді,
Карї чершеск мѣкѣре прїп ачесте сате,
Пентрѣ лѣнга фоаме семїморѣді днфладї.

Флорї де фѣп ш' овѣзѣл, сїнгѣра пѣтрїре,
Леа дат днпѣзѣлѣ, нѣ леа дат садїѣ;
Еї дар ка съ скапе неагра де перїре,
Вагаѣнзі венїрѣ, п'аѣ сосїт тѣрзіѣ.

Кѣ де ші сѣїсѣ ла флорїні вѣнї патрѣ
Фердела де грѣне, Домнѣл с'а 'ндѣрат,
Де крештіна царѣ, ші фѣкѣ к' аратрѣ
Сѣшї араге фрѣнтѣл мѣлт днѣлешѣгат.

Ренѣшїді дар сакре мѣзе! нїмѣе тоате!
Ші ведедї кѣм прецѣл іар с'а днжосїт,
Марї мїнѣнї а фаче Домнѣл дн черїѣ поате,
Ажѣгаді ла кѣптѣл каре л'ам менїт.

Де графїкаре вѣнѣлї пѣрїнте,
Кѣ адеце чеартѣ крїма 'нтр'аї сѣї фїі,
Чї съ 'нтоарче іарѣ рѣга ла фервїнте,
Шї 'нмѣлдеѣе фрѣнтѣл, сѣгѣрѣнд пре мїі.

Іа ведедї воі кѣмпѣл, кѣм съ 'нпестрїцѣзѣ.
Кѣ мѣноасе холде ші кѣ кѣлнї де грѣѣ,
Спїче 'ндестѣлате кѣ де азрѣ разѣ,
Маторе, крескѣте пѣпѣ 'н сѣс де врѣѣ.

Дадї зреке мѣзе, кѣмнїі кѣм рѣсѣпѣ
Дѣлче melodie! Че кѣптѣрї хорескѣ
Жїнеле фетїде! Нїмѣелор кѣнѣпѣ
Верѣл лор чел дѣлче, сечерї кѣнд сѣческѣ.

Жїнїі фак секонда, кѣнд ла знонї еї лѣагѣ
Кѣ денѣнїі десѣндсї таре ла пѣшѣнт.
Ізкрѣл ші сѣдоареа ле е пѣта шагѣ,
Кѣ воїонї кѣ тодіі лѣкрѣ ші фак кѣнт.

Іа ведедї воі сакре! де пѣ ачест протѣнте
Че кѣ вїнї мѣлдіме, ші помї е 'нкрѣкат.
Кѣм съ вѣд ка стеле кѣлнїле преа мѣлте,
Че дн знонї де грѣне асѣзї саѣ пѣлдат!

Верѣсїді кѣ мїне: Дѣмне ох прѣ вѣне!

Шїе мѣлѣшїтѣ, глорїе ші хар,
Пентрѣ вѣнѣтатедї че е де мїнѣне,
Шїе adorare дрепт чест маре дар.

Напїі, 16. Ізліе 1847.

М. Сора Ноак.